

Римар Ярослав Петрович
Науковий керівник – канд. істор. наук Лапченко А.С.
Державний біотехнологічний університет

ЗАРОДЖЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Григорій Сковорода вважається першим філософом на Русі. Він вважається завершувачем епохи козацького бароко і родоначальником української релігійної філософії.

Філософська спадщина Г. С. Сковороди багатогранна. Вона охоплює самі різноманітні аспекти людського життя: науку, релігію, культуру, мистецтво. Можна однозначно стверджувати, що всі грані філософії Сковороди спираються на загальний центральний стержень, що розглядає проблему природи людини і її призначення

Щоб зрозуміти філософію Г.Сковороди варто звернутися до його біографії. Народився він у бідній козацькій сім'ї на Полтавщині. Життя його припало якраз на той час, коли відбулося руйнування та ліквідація українських державних інститутів, у т.ч. й запорізького козацтва. Скасування Гетьманщини та руйнування Запорізької Січі. Перехід українських земель до складу Російської імперії. Розкол козацького стану — верхівка перетворювалася в дворянство, в той час як прості козаки за своїм статусом наближалися до безправного селянства. Паралельно з цим йшов наступ на українську культуру, обмежувалася діяльність українських освітніх інституцій, друкарень тощо. Для багатьох освічених і мислячих українців то був час непевності, непорозумінь. У той час з особливою силою загострилося бажання «втікати від світу», шукати свою «хату скраю». Що власне і зробив Г.Сковорода, ставши мандрівним філософом.

Г.Сковорода виходив з того, що світ різноманітний і люди теж різні. Суспільство, на його думку, нагадує машину. Кожна людина мала б знайти місце в світі й зайнятися тим, що їй «прописала» природа. Звісно, для цього треба пізнати себе.

Характеризуючи етику Г.Сковороди, можемо вказати на її консервативний характер. Шукаючи щастя, мислитель закликав зосередитися на собі, не шукати його у «великому світі», обмежитися «тим, що необхідне». Це загалом відповідало ідеалу традиційного, малодинамічного суспільства, яке поступово руйнувалося. Г.Сковорода реально бачив вихід у «втечі від світу». «Моя хата скраю» — так можна зрозуміти одну з центральних ідей мандрівного філософа.

Самойленко Антон Романович
Науковий керівник – канд. істор. наук Лапченко А.С.
Державний біотехнологічний університет

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА: ФІЛОСОФІЯ ТА ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ

Григорій Сковорода – видатний український філософ, поет та педагог XVIII століття, якого часто називають "українським Сократом". Його ідеї та твори мають велике значення для розвитку української культури та національної свідомості. Сковорода залишив після себе спадщину, що спирається на вчення про самопізнання, внутрішню свободу та гармонію людини з навколишнім світом.

Головна ідея філософії Сковороди полягає в концепції "сродної праці" – розуміння того, що кожна людина повинна знайти свою справу, яка відповідає її природі. Сковорода вірив, що щастя досягається лише тоді, коли людина займається тим, до чого відчуває покликання. Він наводив приклад того, що як риба не може жити поза водою, так і людина не зможе бути щасливою, займаючись тим, що суперечить її природі. Цей підхід до самореалізації став важливим аспектом його етичних і соціальних переконань, і він закликав людей до самопізнання, щоб знайти свій шлях у житті. Ще однією ключовою темою у творчості Сковороди є його бачення внутрішньої свободи. Він підкреслював важливість духовної незалежності від матеріальних благ, стверджуючи, що справжнє щастя лежить не у